

VUKOVINA, selo u Turopolju, *Jl* od Velike Gorice. Jednobrodna kasno-barokno-klasicistička župna crkva Sv. Marije od Pohoda ima nad brodom kupolu s lanternom, zaobljenu apsidu svetišta i do njega sakristiju; zvonik je prigrađen. Namještaj je iz doba pregradnje (oko 1805) i iz doba baroka (pacifikal, kalež). Orgulje je gradio J. Brandl iz Maribora (1904). — U nedalekom *Starom Čiču* stoji drvena župna kurija na kat (1831). Jednokatna drvena kurija nazvana Alapić (s detaljima u stilu rokoka) ima visoki krov na četiri vode.

LIT.: J. Barle, *Povijest turopoljskih župa*, Zagreb 1911, str. 134–145. — A. Horvat, *Prilog poznavanju spomenika NO Općine Velike Gorice (Turopolje)*, Vijesti MK, 1961, 5. — L. Dobronić, *Marijini likovi i svetišta u Zagrebu i okolici u XVII. i XVIII. stoljeću*, u zborniku: *Melioris mundi origo*, Zagreb 1988. A. Ht.

VUKOVOJ → KLENOVNIK

VUK-PAVLOVIĆ, Pavao, filozof (Koprivnica, 9. II. 1894 — Zagreb, 13. XI. 1976). Filozofiju studirao u Leipzigu, Zagrebu i Berlinu, doktorirao 1921. u Zagrebu. God. 1929–41. i 1945–48. docent na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, 1958–72. profesor na Filozofskome fakultetu u Skoplju gdje je 1960. osnovao Estetički laboratorij. Originalan mislilac i pisac djela iz područja spoznajne teorije, estetike i pedagogije. Filozofsko istraživanje umjetnosti izvodi iz svoje spoznajne teorije; estetiku određuje kao znanost o doživljaju, a umjetnost kao upredmećenu duševnost. U estetskim raspravama obrađuje i tematiku teorije i povijesti umjetnosti te muzej kao teorijski problem.

BIBL.: *Spoznaja i spoznajna teorija*, Zagreb 1926; *O smislu filozofije*, Zagreb 1969; *O značenju povijesnih smjeranja*, Zagreb 1974; *Duševnost i umjetnost*, Zagreb 1976.

LIT.: M. Brida, *Pavao Vuk-Pavlović, čovjek i djelo*, Zagreb 1974. — Z. Posavec, *Muzeji, umjetnost i povijest, Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine*, 1987, 1–2. V. Fo.

VUKUŠIĆ, Goran, likovni umjetnik (Zagreb, 19. VII. 1954). Studirao teatrologiju, film i televiziju na Filozofskome fakultetu u Kölnu. Nastupao s kazališnom skupinom »Bühne« u Düsseldorfu (1972–75). Multimedijски usmjeren, sklon eksperimentima i teorijskome obrazlaganju vlastitih akcija. U slikarstvu sintetizira različita iskustva postmodernizma, naglašavajući linearno-geometrijske strukture agresivnoga kolorističkoga djelovanja (*Zlato čade*, 1986). U raznovrsnim materijalima radi skulpture čistih linija (*HAS-enberg and Co.*, 1991). Autor performansa i videoprojekcija (*Režim studija*, 1985; *Urne aureola*, 1986). Samostalno izlagao u Senju (1985) i Zagrebu (1985, 1986, 1988). Bavi se kratkometražnim filmom.

LIT.: D. Grubić, *Goran Vukušić (katalog)*, Zagreb 1988.

Ž. Sa.

VULAS, Šime, kipar (Drvenik kraj Trogira, 17. III. 1932). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1958. Bio je suradnik Majstorske radionice V. Radauša 1958–62. Od 1987. prof. na Akademiji u Zagrebu, od 1991. redoviti član HAZU.

Nakon napuštanja akademskih oblika (poslije 1960) skulpturu svodi na stup, vertikalnu tvorevinu sazdanu od krnjih valjaka i nepravilnih, ponegdje izrovašenih stožaca što grade kompoziciju izvanredne evokativne snage (*Totem*, 1960; *Sviječja*, 1962; *Zvono djetinjstva*, 1963; *Kosa jedra*, 1967; *Portal*, 1969; *Puna jedra*, 1970). Poslije toga različiti se oblici umnažaju i ritmički ponavljaju, tvoreći plohe i obujme kojima se rasprostire svjetlost. Pomni raspored masa, unutar kojih se steru odmjereni tijekovi prostora, kao i strogi obrisi skulptura tvore sklad i monumentalnost bez obzira na njihovu veličinu (*Napušteni tvrđalj*, 1976; *Grad nad morem*, 1977; *Stablo*, 1984; *Kula*, 1986; *U znaku*, 1989). Premda u cijelosti nefigurativno, njegovo kiparstvo odaje svojim poticajima duboku vezu s tradicijom i zavičajem (Dalmacija) u kojoj asocijativnost ne proturječi govoru čistih oblika (*Velike orgulje*, 1965; *Zvona*, 1971; *Grob mornara*, 1973; *Rozeta*, 1976; *Propeti grad*, 1978; *Vinogradi*, 1985; *Jedra*, 1987; *Utvrdna snova*, 1987). Od 1975. nastaju brojne skulpture sakralnoga sadržaja za koje su karakteristični dramatični odnosi masa, svjetla i sjene, često potencirani upotrebom boje (*Križni put*, 1976; *Uskršnji svijećnjak*, 1990; *Uskršnuće*, 1993). Većinom radi u drvu, a okušao se u kovini, kamenu i mramoru (*Alabasterna jedra*, 1979). Autor je mnogih spomenika i skulptura u javnim prostorima (spomenik podhumskim žrtvama na Grobničkom polju, 1970). Skulpture većih dimenzija izvedene su na međunarodnim kiparskim simpozijima u Kistanjeviću, Arandelovcu, Hoćicama, Labinu i Sisku. U gradskim prostorima i interijerima izvedene su skulpture u Kraljevici, Virovitici, Križevcima, Ludbregu, Zagrebu, Velikoj Gorici, Malome Lošnju, Poreču, Sarajevu,

Š. VULAS, *Raspelo*

Mostaru. God. 1987. u Olimpijskom parku u Seoulu izvedena je velika granitna skulptura *Legenda oblika*.

Prvi je put samostalno izlagao u Zagrebu 1965, potom slijede izložbe u Splitu, Ljubljani, Novome Sadu, Beogradu, Dubrovniku, Osijeku, Šibeniku, Rijeci, Mariboru, Koprivnici i Zagrebu. Retrospektivna izložba (1960–80) priređena je u Zagrebu 1980.

LIT.: D. Horvatić, *Šime Vulas*, Razlog, 1963, 5–6. — V. Horvat Pintarić, *Šime Vulas (katalog)*, Zagreb 1965. — B. Kelemen, *Šime Vulas (katalog)*, Novi Sad 1966. — J. Denegri, *Šime Vulas, Umetnost* (Beograd), 1967, 9. — Z. Mrkonjić, *Skulptura Šime Vulasa*, ŽU, 1968.